

Ook twee recente eredoctores, de Ierse tandheelkundige Diarmuid Shanley en de Britse arts Ian Chalmers, beiden in 2006 onderscheiden, werden niet alleen vanwege hun vakkennis, maar vooral wegens hun maatschappelijke verdiensten geëerd. Shanley voor zijn rol bij de standaardisatie van de beoefening van tandheelkunde in de Europese Unie, Chalmers voor zijn inspanningen om de patiënt meer stem te geven in het medisch circuit in het algemeen en in het medisch onderzoek in het bijzonder.

24

In het maatschappelijke engagement laat de Vrije Universiteit tegenwoordig het bijzondere karakter van de universiteit tot uitdrukking komen. Op het eerste gezicht maakt dat weinig verschil met andere universiteiten. Ook in Leiden en Utrecht werden mensen vanwege maatschappelijke verdiensten onderscheiden, zoals respectievelijk Nelson (Leiden, 1999) en Winnie (Utrecht, 1986) Mandela. Die laatste toekenning was overigens een blunder, zo bleek korte tijd later: Winnie Mandela leidde een knokploeg die huis hield in de townships van Zuid-Afrika en bleek zelfs opdracht te hebben gegeven tot moord. Blunders van het kaliber-Winnie Mandela heeft de Vrije Universiteit nooit begaan. Hooguit kon in de beginjaren het verzuilde karakter van de universiteit en in latere jaren de maatschappelijke bewogenheid worden afgelezen aan de laureaten. Al te opzichtig gekoketteer met de macht of met het Koninklijk Huis valt niet aan de laureaten af te lezen – of het moet de onvermijdelijke Prins Bernhard zijn. Maar de prins kreeg het eredoctoraat in 1965 overhandigd, toen zijn succesvolle activiteiten als lobbyist voor het Nederlandse bedrijfsleven nog werden beschouwd als bewijs van de creativiteit van het Nederlandse bedrijfsleven, dat mede verantwoordelijk was voor de ongekende welvaartsexplosie na de Tweede Wereldoorlog. Pas een decennium later werd bekend dat de prins steekpenningen had aangenomen van de vliegtuigfabriek Lockheed. Desondanks zag Nyenrode Business Universiteit er in 1995 geen been in de prins doodgemoedereerd te onderscheiden met een nieuw eredoctoraat.

Maar het is niet alleen omdat de Vrije Universiteit bovenstaande blunders heeft voorkomen dat de universiteit zich nog bijzonder mag noemen. En ook niet alleen in het maatschappelijk engagement van de eredoctores drukt zich het bijzondere karakter van de universiteit uit. Door op de 127ste stichtingsdag van de Vrije Universiteit in 2007 een eredoctoraat toe te kennen aan de Amerikaanse filosoof Nicholas